

Jack London

Alcool

CAPITOLUL 1

Vă prezint pe John Barleycorn.

Întreaga poveste începe într-o zi de alegeri. Într-o după amiază fierbinte, așa cum se întâlnește numai în California, mă dădui jos de pe cal în Valea Lunii. Îmi părâsisem micul meu ranch și venisem în sat spre a vota o serie întreagă de reforme ce erau pe cale să se aducă constituției statului californian. Era atât de cald, încât golisem câteva pahare înainte chiar de a-mi fi pus votul în urnă și numeroase altele după aceea. La întoarcere, trecui în trapul calului colinele acoperite de vii și câmpiile cultivate ale ranch-ului și ajunsei tocmai bine la ora mesei.

Abia intrai și Charmian mă luă în primire:

Ei, ai fost pentru sau împotriva dreptului de vot al femeilor?

Am votat pentru.

O exclamație de surpriză scăpă de pe buzele ei. Trebuie să mărturisesc că, în tinerețea mea, cu toată patima ce-o aveam pentru democrație, eram împotriva votului feminin. Câțiva ani mai târziu, am devenit mai îngăduitor și l-am primit fără entuziasm, ca pe un fenomen social de neînălăturat.

Te rog, explică-mi, stăruie Charmian, de ce ai votat pentru?

Atunci i-am răspuns; i-am dat amănunte din belșug; i-am pledat plin de indignare. Cu cât vorbeam, mă aprindeam mai mult. (Nu fiindcă eram beat; dovadă, calul de pe care abia coborâsem. Acesta purta pe drept cuvânt numele de „Nelegiuitul” și aș voi să văd un altul capabil să-l încalece).

Totuși – cum aș putea să mă exprim?

— Mă simțeam „bine”, eram înfierbântat, ușor amețit.

Când femeile vor avea dreptul să meargă la urnă, au să voteze pentru prohibiție, susținui eu. Femeile sunt soții, surori și mame; numai ele vor reuși să țintuiască în sicriul său pe John Barleycorn...

Eu te credeam prieten cu el, mă întrerupse Charmian.

Da, sunt și am fost. Adică, să vorbim drept, nu-i așa. Nu ne-am împăcat niciodată. N-am nici un fel de prietenie pentru el, decât atunci când îmi este tovarăș și când dau impresia că-i sunt foarte credincios. Știi, cred că el este regele mincinoșilor, și în același timp, sinceritatea însăși. Prin el poți ajunge

alături de zei, și tot pe el îl găsești tronând în mijlocul drojdiei sociale. Este personajul care-ți arată adevărul fără cruțare, dar te trimete și la moarte. Îți provoacă năluciri scânteietoare, dar și coșmare pline de murdărie. Găsești în el pe dușmanul vieții, dar și pe stăpânul unei înțelepciuni care o întrece. În sfârșit, este și un ucigaș cu mâinile roșii, un sugrumător al tinereții.

Charmian mă privea, mirându-se de unde am luat toate acestea.

Continuai să vorbesc. Înfierbântat cum am ațâțat că eram, gândurile dădeau toate năvală. Se îmbulzeau ca niște prizonieri ce așteaptă în mijlocul nopții semnalul spre a evada. Fiecare idee lua contururi precise, fiecare imagine era limpede, căci flacăra albă a alcoolului îmi limpezise creierul.

John Barleycorn, al cărui interpret eram, își destăinuia cele mai tainice secrete în această criză de sinceritate nestăvilită. Amintirile trecutului, înșirate ca soldații la paradă, mi se înfățișau cu putere în conștiință. Nu-mi rămânea decât să aleg.

Stăpân pe gândirea și pe vocabularul meu, sprijinit de o experiență puțin comună, mă simțeam în stare să arăt limpede realitatea. Așa sunt totdeauna șireteniile și cursele lui John Barleycorn; el biciuește inteligența, ne face să întrezărim o altă realitate și aruncă o lumină cu răsfângeri purpurii în monotonia zilelor noastre.

Începui să-i schițez lui Charmian viața mea, căutând să explic cum mi s-a dezvoltat ființa. N-am fost niciodată dintre acei alcoolici ereditari, predispuși la băutură prin constituția lor organică. Am fost, dimpotrivă, foarte normal. Este adevărat totuși, că am ajuns să mă obișnuiesc cu alcoolul, singur, dar cu câtă greutate! Prima oară mi s-a părut desgustător și mi-a dat grețuri mai rău decât cea mai afurisită doctorie. Chiar și astăzi îmi displace, și dacă îl beau, fac aceasta pentru acțiunea lui stimulentă, lucru de care nu-mi dădeam seama între cinci și douăzeci și cinci de ani.

I-a trebuit așadar organismului meu o deprindere îndelungată, până i-am impus o oarecare toleranță pentru alcool și am ajuns să simt în adâncurile ființei mele setea de băutură.

Îi mărturisii lui Charmian primele mele beții, primele mele revolte, insistând mai ales asupra ușurinței cu care îmi puteam procura această otravă. Nu numai că o găseam pretutindeni, dar toate ocupațiile din tinerețea mea mi-au scos-o în cale. Vânzător de ziare pe străzi, marinar, minier, rătăcitor al ținuturilor îndepărtate, constatai că pretutindeni unde se adună oameni pentru a schimba idei, râsete și provocări între ei, sau pentru a uita de monotonia nopților istovitoare, se găsesc fără excepție în fața unui pahar cu alcool. Cărciuma rămâne un loc de întâlnire unde oamenii se adună cum odinioară primitivii se adunau în jurul focului din tabără, sau la intrarea peșterii.

Îi amintii lui Charmian de ciudatele adăposturi pentru bărci, din insulele meridionale ale Pacificului, pe care nu le putuse vedea niciodată; de canibalii cu părul creț, ce se strângeau acolo să se îmbete și de femeile lor care, sub pedeapsa morții, n-au dreptul să calce în acest loc socotit sacru. Numai prin faptul că am fost atras de cărciumă, am scăpat în tinerețea mea de influența

femeilor și am pătruns în societatea generoasă a bărbaților. Toate căile duceau într-acolo. Aci se adunau miile de fire nevăzute ale aventurii, pentru a se răspândi apoi spre toate zărilor lumii.

— Pe scurt, spusei eu, terminându-mi lungul meu discurs, numai ușurința de a-mi procura alcoolul, pe care am găsit-o pretutindeni, m-a făcut să-i prind gustul. Niciodată nu mi-a păsat de această otravă; am râs chiar de ea, și totuși, iată-mă în prezent posedat de demonul băuturii. Da, i-au trebuit douăzeci de ani pentru a prinde rădăcini în mine și alți zece în care a crescut neconținut. Satisfacerea sa este departe totuși de a avea un efect plăcut asupra mea. Sunt o fire sănătoasă, un om mai totdeauna vesel; dar când mă aflu în tovărășia lui John Barleycorn. Sufăr de cele mai aprige torturi: sunt pesimist și văd totul în negru. Și totuși, mă grăbii să adaog (mereu sunt gata să adaog câte ceva), trebuie să-i dau dreptul său lui John Barleycorn. Prin el suntem puși în fața realității crude, căci el desminte pretinsele adevăruri stabilite de noi, acele minciuni convenționale ale vieții, ce o fac mai suportabilă.

Bine, dar aceste realități nu sunt de loc favorabile vieții, spuse Charmian.

Foarte adevărat, ripostai eu; și aici stă tot răul. John Barleycorn este un bun tovarăș al morții, și de aceea am votat pentru reformă: privind în urmă, la felul cum s-a dezvoltat ființa mea, am descoperit că numai ușurința cu care am reușit să-mi procur alcool m-a făcut să-i prind gustul. Vezi tu, comparativ, se nasc pretutindeni alcoolici într-o generație, dacă înțelegem prin alcoolici pe acei al căror organism simte totdeauna o nestăvilită trebuință de băutură. Marea majoritate a sclavilor săi, nu numai că se nasc fără dorința alcoolului, dar îi desgustă prezența lui. Nici după primul pahar de vin și nici după altele o sută, gustul pentru el nu este trezit. Au învățat să bea așa cum se învață fumatul (cu toate că e mult mai ușor să începi să fumezi decât să bei), și aceasta, numai din pricina ușurinței cu care se poate găsi această otravă Femeile, numai ele, au înțeles adevărul; ele sunt soții, surori și mame, iar votul lor va îi dat pentru prohibiție. Odată stăvilită ușurința de a-și procura alcool, generațiile viitoare nici nu vor simți existența acestei constrângeri. Fără acest flagel, tinerii vor fi mult mai viguroși, iar vitalitatea celor chemate să fie mame va fi neasemuit mai mare.

De ce nu scrii toate acestea pentru cei ce vor veni? Mă întrebă Charmian. De ce să nu arăți soțiilor, surorilor și mamelor felul în care vor trebui să voteze?

„Memoriile unui alcoolic”, rânjii eu larg. Mai precis, era John Barleycorn acel care-și arăta caninii, căci așezat la aceeași masă cu mine, ascultase flecăreala mea filosofică; și după cum se știe, este una din plăcerile lui obișnuite să prefacă surâsul în rânjet.

Nu, spuse Charmian, neținând seama dinadins de grosolănia lui John Barleycorn, așa cum s-au învățat să facă multe femei, tu nu te-ai născut alcoolic și nici cu vreo înclinare puternică spre băutură: n-ai făcut decât să te obișnuești în silă cu alcoolul și să-l cunoști pe John Barleycorn la început, ca pe ce! Mai aprig dușman. Scrie așadar toate acestea și intitulează-le „Memoriile unui bețiv”.

CAPITOLUL II.

Diferitele lui înfățișări.

Înainte de a-mi începe povestirea, voiesc să-mi câștig simpatia cititorului și fiindcă sentimentul acesta pornește de la o totală înțelegere, doresc să mă fac bine înțeles chiar de la început; de aceea, voi face cunoscut personajul și subiectul acestei cărți.

Deși n-am avut vreo predispoziție înnăscută pentru spirtoase, am devenit totuși un băutor rutinat. Arta de a bea îmi este cunoscută în toate amănuntele ei, iar în bețiile mele am dat totdeauna dovadă de multă judecată; nu mi s-a întunecat niciodată mintea și nici nu m-am purtat ca un animal. Într-un cuvânt, am un temperament normal și de aceea, când mi se ivește prilejul, beau într-un anumit fel, moderat pot zice; încerc să descriu efectele băuturii tocmai asupra unui astfel de temperament. N-am nimic de spus despre acei alcoolici prin fire, și aci nu dau nici cea mai mică importanță patimei lor de nestăpânit.

La drept vorbind, există două tipuri de bețivi: primul este acela pe care îl cunoaștem cu toții, stupid și fără imaginație; când bea, prin capul său trec fel de fel de năzbâtii. Abia se ține pe picioare și nimerește de ceie mai multe ori în șanț; el vede în starea sa de fericire trecătoare numai zâmbete senine și imagini trandafirii. Acesta este tipul de care își râd revistele umoristice.

În cealaltă categorie, intră bețivul care are imaginație și viziuni. Cu tot focul care îl consumă, stă ferm și merge cu un pas natural, fără. Oscilație; știe totdeauna unde se găsește și ce face. Nu-i este amețit corpul ci creierul. După împrejurări, lasă să se reverse scânteieri de vervă sau își deschide sufletul în tovărășia unei bune prietenii. Fantomele sau spectrele pe care le vede el sunt de ordin intelectual și logic, îmbrăcând de cele mai multe ori forma celor mai limpezi judecăți. În astfel de cazuri, arată în toată goliciunea lor toate iluziile atât de necesare vieții și contemplă grav lanțurile puse pe grumajii muritorilor. În această stare este timpul lui John Barleycorn, să-și pună în joc toată șiretenia pentru a-și devedi puterea.

Bețivul obișnuit cade mai totdeauna pe drumuri sau prin șanțuri, dar ce examen greu pentru celălalt de-a se ține neclintit pe picioare și de-a ajunge la gândul chinuitor că pentru el există în lumea întreagă o singură libertate: aceea de a-și apropia după voie sfârșitul. Pentru un asemenea om, starea de beție este o stare de rațiune pură (de care se va mai pomeni aici), și atunci el înțelege că nu poate cunoaște decât asprele legi ale lucrurilor, dar nu semnificația lucrurilor în sine. În astfel de clipe, totul apare limpede pentru el. Vede toate avânturile zadarnice spre nemurire și înțelege că sunt create de groaza de moarte a sufletelor slabe, și de trei ori blestemate pentru darul lor de imaginație. Sunt sufletele lipsite de voința de-a muri atunci când le vine timpul; se înșeală pe ele înseși voind să alunge moartea și să înfrumusețeze întunecimile mormântului. Omul nostru însă, care judecă lucrurile cu sânge rece, știe că aceste suflete sunt în rătăcire. Știe că desnodământul este același pentru toți; că nu există nimic nou sub soare, nici chiar această năzuință după

care suspină sufletele slabe: nemurirea. Acestui bețiv, totdeauna stăpân pe mișcărilor sale, nu-i rămâne nimic necunoscut. Știe că este compus din carne, adică în cazul său din spirt și mușchi, din atomi solari și praf terestru; un mecanism delicat menit a funcționa un timp, adesea remontat de doctori în teologie sau în medicină, spre a fi aruncat, la sfârșit, între aceleași șase scânduri de care au parte toți. Nu există nici o îndoială că acest fel de a gândi este o boală sufletească, o boală care atacă viața. Este însă riscul, amenda pe care omul cu imaginația bogată trebuie s-o plătească pentru prietenia sa cu John Barleycorn. Ceea ce i se cere omului redus la minte, din această prietenie, este cu mult mai simplu; el se amețește până când ajunge să cadă într-o inconștiență prostească. Adoarme ca și sub influența unui narcotic și dacă visează, visele sale sunt întunecate și fără legătură. Omului cu multă imaginație, John Barleycorn îi aduce însă judecățile nemiloase ale rațiunii pure. Examinează viața și toate nimicniciile ei cu mintea unui filosof pesimist. Vede dincolo de orice iluzie și cântărește în real valoarea lucrurilor. Pentru el, binele este rău; adevărul, înșelătorie; iar viața, o farsă. Din înălțimile nebuniei sale potolite, el socotește, cu certitudinea unui zeu, că toată existența este un rău. La lumina limpede și rece a logicei, soție, copii și prieteni își dau pe față meschinăriile și prefăcătoriile lor; el înțelege ce se petrece în ei, vede slăbiciunile și micimea lor și le descoperă sufletul păcătos și demn de milă. Viața nu-l mai înșeală și nici ei nu-l mai pot înșela. Știe bine că nu sunt decât niște mici egoiști ca toți ceilalți, pitici cu nume de om, prinși în dansul amăgitor al vieții. Se cred liberi, dar sunt lipsiți de orice libertate, sunt simple jucării ale întâmplării, iar el însuși este tot ca și ei; își dă seama de toate acestea, dar cu o deosebire: el vede, el știe și este conștient de singura sa libertate, aceea de a-și putea grăbi sfârșitul.

Toate acestea, nu se potrivesc cu omul creat pentru a trăi, a iubi și a fi iubit. Prețul pe care-l cere John Barleycorn este sinuciderea fulgerătoare sau lentă, un sfârșit neașteptat sau o lungă degradare. Niciunul dintre prietenii săi nu scapă la timpul convenit, de această orânduire dreaptă.

CAPITOLUL III.

Prima mea beție.

Când m-am îmbătat pentru prima oară, aveam cinci ani. Într-o dimineață caldă de vară, pe când tatăl meu lucra la câmp, fui trimis dela fermă, care se găsea la o depărtare de vreo jumătate de milă, să-i duc un vas mare cu bere.

— Ai grijă să nu-l verși, mi se atrase atenția, înainte de a pleca.

Era, după câte îmi amintesc, un vas pentru untură, cu gura largă și fără capac. Mă îndepărtai încet, cu multă băgare de seamă; totuși, vasul fiind prea plin, berea dădea afară, vărsându-se pe picioarele mele. Tot mergând, reflectam: Berea asta trebuie să fie o substanță foarte prețioasă. Gândiți-vă numai! Trebuia să fie prea bună, căci altfel n-aș fi fost oprit mereu de către cei de-acasă, să o beau. Întrădevăr, părinții mei au fost adesea porniți să-mi interzică și alte lucruri pe care apoi le-am găsit minunate; așa trebuie că era și cu berea... Și apoi n-aveam decât să mă gândesc la oamenii maturi care o

cunoșteau de mult și o prețuiau atâta. Oricum, vasul era prea plin. Mă împie decam la fiecare pas și fiecare clătănătură provoca o nouă băltoacă mică în țărână, la picioarele mele. De ce să pierd oare atâta lichid prețios? Gândii eu. Nimeni nu va avea cum să știe dacă l-am băut sau l-am vărsat.

Eram așa de mic, încât, pentru a ajunge să gust din băutura miraculoasă, fui silit să mă așez pe pământ și să prind cana cea mare între genunchi. Spuma pe care o sorbii la început îmi tăie tot avântul. Adevăratul farmec a! Berea îmi scăpa, căci nu-l găseam în spumă. Gustul acesteia nu era de loc plăcut. Atunci îmi amintii că cei mari suflă deasupra spumei înainte de a bea. Îmi infundai fața în spumă și când buzele mele ajunseră lichidul acoperit de ea, băui din plin. Era departe de a fi bun, dar continuai să beau. De sigur că nu-mi dădeam eu seama de realitate; cei mari știau ei doar de ce mi-au interzis să mă ating de bere! Dacă se ține seamă de vârsta mea fragedă, de dimensiunea vasului dintre picioarele mele și de faptul că beam pe nerăsuflăte, îngropat până la urechi în spumă, se înțelege că-mi era greu să știu cantitatea de bere ce-o dădusem pe gât ca pe o doctorie, în graba mea de a termina odată cu această probă.

Când să pornesc iarăși la drum, fui străbătut de fiori. Gândind însă că până la urmă voi reuși să cunosc gustul cel bun al berii, făcui, în timpul cât am străbătut acea lungă jumătate de milă, aceeași încercare de mai multe ori. Deodată, îngrijorat de cantitatea care lipsea, îmi reamintii ce trebuie să fac pentru ca berea să-și recapete spuma de la început; cu un băț, mestecai ceea ce mai rămăsese, până când spuma atinse marginea vasului.

Odată ajuns, tatăl meu nu observă nimic. Goli oala cu setea plugarului încălzit de muncă, mi-o dădu înapoi și își continuă aratul. Făcui sforțarea de-a merge alături de cai; mă văd parcă și astăzi împleticindu-mă printre picioarele lor și obligând pe tata să țină așa de strâns hățurile, încât bietele animale erau gata să se prăvale peste mine. Mi-a spus mai târziu că era vorba doar de câteva palme de pământ, ca să nu fiu strivit de copitele lor. Îmi amintesc de asemenea, ca prin vis, că m-au dus pe brațe spre copacii care se găseau la marginea câmpului, că toată lumea se învărtea în jurul meu și că fui cuprins de niște grețuri îngrozitoare, îa care se mai adăuga și chinul sufletesc pentru greșeala pe care știam că am săvârșit-o.

Toată după amiaza am dormit la umbră și când tatăl meu m-a trezit la apusul soarelui, eram un biet copil bolnav care abia s-a mai putut târi spre casă. Eram sfârșit, covârșit de greutatea membrilor mele și simțeam în stomac o vibrație asemănătoare unei coarde de contrabas, ce se ridica nesuferită în gât și apoi îmi sfredelea creierul. Starea mea amintea pe aceea a unui om care absorbise o otravă și se lupta să o elimine. În realitate, mă intoxicasem de-a-binelea.

Pentru o lungă perioadă, arătai același interes pentru bere ca și pentru cuptorul de la bucătărie, unde reușisem odată să mă frig. Cei mari aveau dreptate. Berea este rea pentru copii; ei o dădeau pe gât fără scârbă, dar făceau același lucru și când înghițeau pilule umplute cu unt de ricină. În ceea ce mă

privește, eu puteam să mă opresc de la băutura fără nici cel mai mic neajuns; și, în mod sigur, până în ziua morții mele aș fi reușit să mă sustrag, dacă împrejurările nu mi-ar fi fost potrivnice; dacă la fiecare cotitură a lumii unde trăiam, John Barleycorn nu m-ar fi așteptat și nu mi-ar fi făcut semn fără să existe vreun mijloc de a-l evita. Mi-a trebuit o intimitate de douăzeci de ani, în timpul cărora i-am înapoiat politeță pentru politeță și nu l-am părăsit niciodată fără a avea limba în flăcări. În felul acesta, am dezvoltat în mine o dragoste slugarnică pentru acest nemernic.

CAPITOLUL IV.

La ferma italiană.

La vârsta de șapte ani am fost pentru a doua oară în tovărășia lui John Barleycorn. De data aceasta nu mai eram un necunoscător al efectelor băuturii, dar întâmplarea a făcut să fiu silit să mă îmbăt de frică. Familia mea se ocupa tot cu agricultura. Locuiam într-o fermă pe țărmul din regiunea San Mateo, la Sud de San Francisco; acolo era în acel timp o câmpie primitivă și sălbatică.

Auzeam adesea pe mama laudându-se că noi eram Americani de viță veche, nu ca vecinii noștri emigranți irlandezi sau italieni. De altfel, în tot districtul se mai găsea doar o singură veche familie americană.

Într-o duminică dimineața, nu-mi amintesc nici de ce nici cum, mă găseam la ferma Morrisey, unde se adunase un număr de tineri de pe proprietățile învecinate. Cei mari băuseră până în zori, ba unii dintre ei chiar din ziua trecută până seara. Morrisey-ii deveniseră o enormă familie de unchi și de nepoți, cu cisme grele, pumni puternici și vorba aspră.

Deodată se auzi vocea ascuțită a femeilor:

— Se vor bate!

Mulțime de oameni năvăliră din bucătărie. Toți se înghesuiau. Doi uriași cu părul încărunțit și cu fețele congestionate se încăieraseră. Unul dintre ei se numea Black Matt și circula zvonul că ar fi omorât doi oameni în viața sa. Femeile, înnăbușindu-și strigătele de spaimă, se închinau și murmurau rugăciuni după rugăciuni; își ascundeau în același timp ochii, dar priveau printre degete. Bine înțeles că eu nu le urmam exemplul: mai mult, presupun că eram spectatorul cel mai interesat al celor ce se întâmplau. Să asist la omorârea unui om, mi se părea un lucru minunat. În cel mai rău caz, urma să fiu de față la bătaia dintre cei doi. Avui însă o mare desamăgire: Black Matt și Tom Morrisey se mulțumiră să se țină încheștați și să ridice picioarele lor greoaie și strâmbe, dând impresia unui dans caraghios de elefant. Erau prea beți pentru a se putea bate. Propunerile de pace începură, și cei doi fură duși în bucătărie pentru a cimentă împăcarea.

Porniră să vorbească cu toții, urlând și strigând așa cum fac oamenii cu pieptul larg, trăiți în aer liber, atunci când alcoolul le alungă felul lor de a fi, atât de tăcut. Inima micului țânc care eram eu palpita, de spaimă; având nervii încordați, gata să se rupă ca la un pui fugărit de căprioară, priveam cu ochii mari prin ușa larg deschisă a bucătăriei, dornic de-a învăța cât mai mult din curiozitățile oamenilor. Mă minunam la vederea lui Black Matt și a lui Tom

Morrissey care ședeau cocoțați pe masă, ținându-se pe după gât și plângând amândoi de emoție.

Beția continuă în bucătărie, în timp ce femeile, afară, simțeau cum le crește teama; ele cunoșteau efectele băuturii și prevedeau că se va întâmpla ceva grozav. Cum nu le plăcea să ia parte la astfel de scene, primară propunerea unui tânăr de-a merge la o mare fermă italiană situată cam la șase kilometri depărtare, unde puteau face o partidă de dans. Astfel, doi câte doi, băieți și fete, se aliniază și porniră să coboare drumul nisipos. Fiecare tânăr mergea cu prietena sa, și trebuie să credeți că un broscoi de șapte ani ascultă și cunoaște bine aventurile amoroase ale semenilor săi. Chiar eu aveam o prietenă; o mică irlandeză, de aceeași vârstă cu mine, mă însoțea. Noi eram de altfel singurii copii în această petrecere improvizată. Perechea cea mai matură putea să aibă douăzeci de ani. Fetișcane dezghețate, între paisprezece și șaisprezece ani, mergeau alături de cavalerii lor. Numai eu și mica irlandeză, un băiețel și o fetiță, mergeam mână în mână, iar câteodată, după exemplul celor mai mari, îi treceam brațul în jurul mijlocului; dar felul acesta de-a merge mi se părea stânjenitor.

Fără îndoială că eram mândru în acea scânteietoare dimineață de duminică, să pot coborî un drum atât de lung și monoton, prin dune de nisip. Aveam, ca toți, însoțitoarea mea și eram, prin aceasta, un mic om!

Ferma italiană era o așezare de celibatari, astfel că sosirea noastră fu salutată cu strigăte de veselie. Vinul începu să curgă în pahare, și sala de mâncare fu eliberată în parte, pentru bal. Băieții ciocneau și dansau cu tinerele fete, în sunetele acordeonului. Această armonie mi se părea divină. Nu mai luasem parte la ceva atât de măreț! Tânărul italian, care scotea din instrumentul său o adevărată armonie de sunete, se ridică și începu să danseze înlănțuind cu brațele mijlocul prietenei sale și cântând cu acordeonul la spatele ei. Toate acestea îmi păreau extraordinare mie, care nu dansasem niciodată; așezat la o masă, cu ochii larg deschiși, mă sforțam să pătrund acest lucru uluitor care este viața. Nu eram doar decât un noduleț de om și aveam încă atâtea de învățat!

După un anumit timp, tinerii irlandezi începură a se servi ei singuri cu băutură; veselia și buna dispoziție domneau din plin. Văzui pe câțiva clătinându-se în timpul dansului; unul dintre ei se întinse să doarmă într-un colț. Printre cei tineri, unii se plâneau de oboseală și voiau să plece, iar alții își innăbușeau râsul ce le trăda tensiunea nervoasă și arăta că sunt gata la orice...

Refuzasem să iau parte la potopul de băutură oferit de gazdele noastre italiene. Experiența pe care o făcusem cu berea îmi era de ajuns și nu aveam poftă să reinnoiesc relațiile cu Gambrinus și nici cu un altul din familia lui.

Din nenorocire, Petru, o secătură de Italian, văzându-mă că stau de o parte, avu fantazia să umple pe jumătate o cupă și să mi-o ofere. Se găsea de cealaltă parte a mesei, în fața mea. Refuzai paharul; atunci chipul i se înăspri și mi-l împinse, din nou, cu un gest insistent, în față. Mă cuprinse frica; o frică pe care trebuie să o explic.

Mama mea avea idei preconcepute. Susținea cu tărie că trebuie să te ferești de oamenii oacheși și de persoanele cu ochii negri. Bine înțeles că ea era blondă. În plus, era convinsă că rasa latină cu privirea întunecată este peste măsură de supărăcioasă, trădătoare și gata oricând să verse sânge. De mii de ori sorbisem de pe buzele sale povestiri ciudate și înspăimântătoare, despre oameni. Reținusem mai ales următorul fapt: dacă insulti un Italian, chiar fără cea mai mică intenție, el se răzbună întotdeauna înjunghiindu-te pe la spate. Aceasta era expresia ei preferată: „a înjunghia pe la spate”.

Cu toată curiozitatea mea din acea dimineață, de a vedea pe Black Matt cum omoară pe Tom Morrissey, nu țineam de loc să mă dau în spectacol față de dansatori, primind o lovitură de pumnal în spate. Nu știam încă să deosebesc teoriile de fapte și aveam o credință oarbă în cele spuse de mama, despre felul de a fi al Italianilor. Pe de altă parte, aveam o vagă noțiune despre caracterul sacru al ospitalității și, în acea clipă, un singur gând mă stăpânea: eram oaspetele unuia dintre acei Italiani trădători și gata de harță. Pe deasupra, îmi intrase în cap că dacă îl insult voi primi o lovitură de cuțit; de acest lucru eram sigur, întocmai cum știam că un cal lovește cu copita pe acela care îl necăjește.

Petru, Italianul meu, avea, fără îndoială, o pereche de ochi negri, așa cum îmi vorbise mama, ochi ce nu semănau de loc cu cei pe care-i cunoșteam eu, albaștri, căprui sau șterși și răzători ca ai Irlandezilor. După toate aparențele, Petru dăduse pe gât câteva pahare bune; oricum, o lucire diabolică îi juca în pupilele lui întunecate, care reprezentau pentru mine misterul și necunoscutul.

Cum ar fi putut un pici de șapte ani, cum eram eu, să analizeze acea flacără jucăușă? Privind acei ochi, aveam viziunea unei morți violente; totuși, cu sficiune, refuzai vinul. Când împinse din nou cupa spre mine, expresia ochilor lui deveni mai aspră, mai poruncitoare. Ce puteam face?

În viața mea, am înfruntat de atunci, moartea, cu adevărat, în numeroase rânduri, dar niciodată n-am simțit frica ce-am avut-o în acea clipă. Când am dus paharul la gură, privirea lui Petru se împlânzi îndată. Da, vedeam bine; nu trebuia să-mi mai fie teamă că voi fi omorât. Acest gând mă ușura, dar nu pot spune același lucru și despre băutura. Era un vin nou, dintre cele ieftine, aspru și amar, fabricat din struguri rămași în vie după cules și din drojdie de pe fundul vaselor. În orice caz, avea gustul mult mai rău decât al berii. Pentru a-l simți mai puțin, nu aveam singură scăpare: să-l beau pe nerăsuflăte. Lăsând capul pe spate, dădui pe gât prima înghițitură; în două reprize terminai. Acum, trebuia să fac însă o mare efort pentru a păstra în mine această otravă, fapt care însemna ceva pentru organismul meu fraged. Astăzi, când îmi reamintesc toate acestea, înțeleg mirarea lui Petru. Umplu pe jumătate un alt pahar și mi-l întinse peste masă. Stăpânit de frică, mă lăsa în voia soartei care mă copleșea și-l dădui și pe acesta peste cap, ca pe primul.

Era prea mult pentru Petru: acum, el simțea nevoia să arate și celorlalți, copilul-minune pe care-l descoperise în mine. Chemă pe Dominic, un tânăr italian mustăcios, spre a fi martor al fenomenului. De data aceasta mi se dădu să beau o cupă plină. Ce nu face omul pentru a-și salva pielea? Îmi luai inima

în dinți, înnăbușii greața ce mi se urca până la gât și înghiții lichidul. De sigur. Dominic nu mai văzuse nici el un asemenea eroism la un copil. De două ori îmi umplu paharul până sus și-l privi cum se golește. Între timp. Isprava mea atrase atenția. Mă văzui înconjurat de o ceată de Italieni, lucrători cu ziua și țărani bătrâni, care se mirau tot mai zgomotos. Îi privii. Cu fețe oacheșe și aspect sălbatic, purtau centuri și cămăși roșii și știm că erau înarmați cu cuțite. O adevărată bandă de pirați mă încercuise: iar Petru și Dominic mă sileau să reîncep jocul în fața acestor fioroși.

Dacă aș fi fost lipsit de imaginație, dacă aș fi fost prost sau încăpățânat ca un catâr, m-aș fi manifestat după placul meu, și niciodată n-aș fi fost pus într-o asemenea situație. Băieții și fetele dansau mereu, astfel că nu se găsea nimeni să mă elibereze.

Cât am băut? Nu mai țin minte acest amănunt. Ceea ce îmi amintesc, este că în mijlocul acelei adunături de „criminali” am simțit chinurile fricii pentru un secol și am văzut un șir nesfârșit de pahare m decât o cu vin roșu străbătând masa, pentru a se rostogoli pe gâtul meu încins ca un cuptor. Cât de rea era băutura, un pumnal înfipt în spate mi se părea ceva mai rău și apoi voiam să trăiesc cu orice preț!

Acum, când, cu experiența mea de băutor, arunc o privire în urmă, înțeleg de ce nu m-am prăbușit sub masă. Cum am spus, eram crispat și paralizat de teamă. Singurul meu gest era să duc la gură această nesfârșită procesiune de pahare. Mă asemănam cu un recipient nemișcat și bine fixat, unde se turnase o cantitate de lichid; acesta stătea liniștit în stomacul meu devenit nesimțitor prin efectul fricii. Eram prea înspăimântat pentru a putea vomita. Ceata întreagă de Italieni se minuna la vederea copilului-minune care înghițea vinul cu nepăsarea unui automat. Îndrăznesc să afirm, fără să mă laud, că nu mai văzuseră ceva asemănător.

Sosi ora plecării. Prostiile pe care le făceau tinerii bețivi hotărâra pe o parte dintre tovarășii lor, care mai păstrau o urmă de judecată limpede, să-i smulgă de acolo. Mă regăsi la ușă, alături de mica mea prietenă; ea nu trecuse prin atâtea peripeții ca mine și rămăsese cu același aer de copil vioi. Fascinată de pașii nesiguri ai tinerilor care mergeau alături de prietenele lor, începu să-i imite. Ideea ei mi se păru foarte amuzantă și mă grăbii să fac la fel; dar pe ea n-o excita vinul, pe când cel mai mic gest al meu făcea să mi se urce la cap fumurile beției. Încă de la început, jocul meu fu mai realist decât al său, lucru de care mă mirai eu singur. Unul dintre tineri, după o poticnire bruscă, se opri la marginea drumului, privi grav șanțul și dând aparența unei adânci cugetări, se rostogoli de-a-tumba în el.

Toate acestea erau pentru mine de un comic irezistibil. Mă clătinau și eu până la marginea șanțului, cu hotărârea fermă de-a nu merge mai departe, dar nimerii tot în fundul lui. Pe loc, fusei înconjurat de tinere fete care, cu neliniștea zugrăvită pe fețe, se siliră să mă tragă afară.

Din clipa aceea nu mai aveam de loc poftă să-l fac pe omul beat și nu mai vedeam nimic nostim în acest joc. Cu ochii dați peste cap și gura larg deschisă,

simțeam nevoia de aer. Două fete mă susțineau spre a mă ajuta să merg, dar picioarele îmi erau ca de plumb. Alcoolul pe care-l înghițisem părea că-mi dă lovături de măciucă în inimă și-mi zguduie creierul. Dacă aș fi fost un copil plâpând, în mod sigur că aceasta m-ar fi ucis. În orice caz, eram mai aproape de moarte decât și-ar fi putut închipui vreuna dintre fetele acelea speriate de starea în care mă găseam. Le auzeam ciorovăindu-se între ele și întrebându-se cine era vinovatul. Începură să se vaiete; plângeau pentru ele, pentru mine sau pentru felul urât în care se purtasera prietenii lor. Toate acestea mă interesau prea puțin; eu mă sufocam și voiam aer.

La cea mai mică mișcare, simțeam un adevărat chin și de abia îmi trăgeam sufletul. Cu toate acestea, fetele țineau cu tot dinadinsul să mă facă să merg, deși mai aveam de parcurs patru mile până acasă. Patru mile! Îmi amintesc că am zărit cu ochii mei împăienjeniți de ceață, un mic pod la o distanță ce mi se părea nesfârșită, deși în realitate era vorba doar de o sută de pași. Când să ajung la el, căzui leșinat pe spate. Fetele încercară să mă ridice, dar rămăsei nemișcat. Strigătele lor de alarmă atraseră atenția lui Larry, un tânăr bețivan de șaptesprezece ani, care începu să sară cu picioarele încrucișate, pe pieptul meu, spre a mă readuce la viață. Îmi amintesc vag de această probă, ca și de țipetele ascuțite pe care le scoteau fetele, încercând astfel să-l alunge de acolo.

Pe urmă, nu mai știu ce s-a întâmplat; totul se pierde în umbră. Mai târziu, am aflat că Larry a alunecat sub pod, unde a rămas până dimineața.

Când mi-am revenit în simțiri, era noapte. Fusesem dus leșinat cale de patru mile și așezat în pat. Eram un țânc bolnav și, cu toată grozava oboseală a inimii și a mușchilor mei, eram stăpânit de neliniște și cădeam mereu în delir. Tot ceea ce acumulasem creierul meu de copil, mai urât și mai îngrozitor, ieșea la suprafață. Cele mai neînchipuite năluciri deveneau realități. Vedeam cum se săvârșeau crime sau mi se părea că sunt urmărit de asasini. Mă sbăteam, scoțând strigăte și horcăituri; chinurile mele întreceau orice măsură.

Scăpat de delir, auzii pe mama spunând:

— Ce are la creier? Bietul copil și-a pierdut mintea!... Și leșinând, duceam cu mine această imagine, mă și vedeam închis într-un ospiciu de alienați, bătut de paznici și înconjurat de nebunii care mă asurzeau cu urletele lor.

Anumite discuții auzite dela cei mari, despre locuințele infecte ale cartierului chinezesc din San Francisco, lăsaseră o impresie adâncă în sufletul meu tânăr. În timpul delirului, rătăcii printr-un întreg labirint de asemenea locuințe subterane; în dosul porților de fier înduram torturi și mii de morți îngrozitoare. Pe urmă, se făcea că-l întâlnesc în acele adâncuri întunecoase pe tatăl meu așezat la masă, gata să joace cărți cu Chinezii, pe sume enorme; atunci, indignarea mea nu mai avu margini și-mi ieșiră din gură cele mai josnice înjurături. Mă ridicai pe pat, dând la o parte mâinile care mă rețineau și insultai pe tata de răsunară pereții. Murdăriile cele mai de necrezut pe care le poate auzi un copil lăsat de capul său într-un ținut primitiv, țâșniră acum de

pe buzele mele și se revărsară asupra tatălui meu care, așa cum mi-I închipuiam, era așezat acolo, departe, printre oamenii galbeni, cu părul și unghiile lungi.

Mă întreb cum de nu mi s-a rupt inima și creierul în acea noapte. În mod obișnuit, arterele și creierul unui copil de șapte ani nu sunt în stare să îndure probe ca acelea prin care treceam eu. Toată noaptea, nimeni n-a dormit în mica și sărăcăcioasa fermă unde John Barleycorn mă ținea la discreția lui.

Larry, sub punte, n-a îndurat ce am îndurat eu. Sunt sigur, a dormit buimac și fără vise; iar a doua zi, s-a deșteptat greoi și morocănos. Dacă mai trăiește, probabil că nici nu-și mai aduce aminte de acest incident fără nici o însemnătate pentru el. Creierul meu a înregistrat însă această întâmplare pe vecie. Scriu rândurile de față după treizeci de ani și, totuși, imaginile mi-au rămas clare și retrăiesc aidoma aceleași suferințe îngrozitoare din noaptea despre care vă povestesc.

Stătui în pat timp de mai multe zile, iar mai târziu nu avui nevoie de îndemnurile mamei pentru a-l evita pe John Barleycorn. Indignată de manifestarea mea, ea susținea că mă purtasem foarte rău și că n-am luat de loc în seamă sfaturile sale. Ce puteam eu să-i spun, când n-aveam nici dreptul să-i răspund; când nici nu găseam cuvinte pentru a-i explica starea mea sufletească? Cum puteam să-i arăt mamei că numai sfaturile sale erau cauza directă a beției mele? De nu i-aș fi cunoscut principiile ce le avea despre ochii negri și caracterul Italianilor, niciodată nu mi-aș fi înmuiat buzele în suc acru și amar. De abia când m-am făcut mare, am reușit s-o lămuresc asupra adevărului ce sta la baza acestei povești scandaloase.

În cursul bolii, anumite intervale îmi rămâneau întunecate, în timp ce pentru altele aveam la îndemână toată puterea de judecată. Mă simțeam vinovat, dar în același timp eram săcâit de o nedreptate; deși în fond nu era greșeala mea, totuși mi se imputa mie în toată murdăria ei. Luai hotărârea fermă de-a nu mai atinge nici un fel de băutură fermentată; sunt sigur că chiar un câine turbat n-are mai multă ură pentru apă. Cum aveam eu, atunci, pentru alcool.

Cu toate acestea, ceea ce voiesc să rămână stabilit până la sfârșit, este că această experiență, oricât a fost de teribilă, nu m-a oprit să fac din când în când iarăși cunoștință cu John Barleycorn. Chiar în acea epocă acumulasem forțe care mă împingeau spre el. În primul rând, înafară de mama care nu-și schimba niciodată felul de a vedea, toți ceilalți mi se păreau că privesc incidentul cu indulgență, socotindu-l o glumă de care nu ai de ce să roșești. Cât despre băieți și fete, pufneau în râs când își aminteau rolul pe care-l jucaseră în această chestiune; povesteau cu plăcere cum Larry sărise pe pieptul meu și cum se dusesese apoi să adoarmă sub punte sau tot așa, ce i s-a întâmplat unui alt băiat căzut în șanț.

Repet: atât cât puteam eu vedea, de nici o parte nu se punea problema rușinii. Nu era decât ceva comic, un comic irezistibil și îndrăcit, un episod vesel și măreț în monotonia vieții lor de lucrători, dusă pe un țărm rece și cețos.

Băieții de la ferma irlandeză comentau fapta mea și mă băteau pe umăr cu atâta voie bună, de parcă aș fi săvârșit cine știe ce act eroic. Petru și Dominic se arătau mândri de isprăvile mele de bețiv.

Moralitatea lor nu era certată cu beția; de altfel, toată lumea bea. În toată comunitatea nu găseai nici un antialcoolic. Însuși profesorul de la mica noastră școală, un om cărunt de cincizeci de ani, ne dădea vacanță în zilele când era învins de John Barleycorn. Nu încercam deci nici un fel de constrângere morală. Aversiunea mea era pur și simplu fiziologică; nu iubeam acest lichid consacrat, aceasta era totul.

CAPITOLUL V.

Ispita localurilor.

N-am putut trece niciodată peste desgustul fizic provocat de alcool: totuși, am reușit să-l stăpânesc. Chiar în prezent trebuie să-l alung de câte ori iau paharul în mână. Simțul gustului se revoltă neconținut: el este acel care ne înștiințează de ceea ce este bun sau rău pentru fizic. Oamenii însă nu beau spre a simți efectul produs asupra organismului; ei nu caută decât excitarea creierului, și dacă suferă corpul, cu atât mai rău pentru el.

Deși îmi este silă de băutura, mărturisesc că clipele cele mai însoțite ale vieții mele de copil, le-am petrecut totuși în baruri și localuri.

Cocoțat pe mormanele de cartofi în căruțele încărcate greoi, dispăream adesea în ceața drumurilor și ajungeam să am picioarele umflate din cauza nemișcării. Caii urcau fără să se grăbească, printre dunele de nisip, pe șoseaua pustie; iar eu întrezăream o nălucire luminoasă care făcea să nu mi se pară calea atât de lungă... Era o sală de han din Colma, unde tatăl meu și omul care conducea se opreau totdeauna și eu coboram să mă încălzesc lângă vatra cea mare și să mănânc un soda cracker. Nu mi se dădea decât unul, dar acest unul însemna mult pentru mine! Erau și hanurile bune la ceva!

Îmi luam apoi locul în urma cailor și mai bine de o oră savuram acel biscuit. Culegeam cu cea mai mare grijă cele mai mici firimituri și le mestecam, prefăcându-le într-o pastă fină, pe care însă n-o înghițeam dintr-odată. Mă mulțumeam să-i simt gustul și continuam să mă încânt cu ea; o aduceam pe limbă, o schimbam dintr-o parte în alta a gurii, o țineam pe loc, până ce, în sfârșit, aluneca pe gât în bucăți foarte mici.

N-aveam ce învăța dela Horace Fletcher¹ în materie de „soda crackers”.

Iubeam ospătăriile, în deosebi pe cele din San Francisco. Acolo erau expuse cele mai delicioase bunătăți: chifle, biscuiți, brânzeturi, cârnați, sardele și tot felul de mâncări minunate pe care nu le văzusem niciodată la masa noastră sărăcăcioasă.

Îmi amintesc cum, odată, patronul unui bar amestecă pentru mine o băutura răcoritoare din sirop și apă gazoasă, pe care tatăl meu nu o plăti. Era rândul cârciumarului. De atunci, acest om reprezintă pentru mine tipul omului cum se cade. În cursul anilor, acest personaj turbură adesea visurile mele. Pe atunci nu aveam decât șapte ani. Dar pot să mi-l reprezint limpede, cu toate că numai în ziua aceea îmi ridicasem ochii asupra lui.

Taverna era așezată la Sud de strada Pieții din San Francisco. La dreapta. Spre perete. În interiorul barului era așezat bufetul unde se putea servi după plac o gustare la orice oră.

Prăvălia se compunea dintr-o încăpere lungă și îngustă, în fundul căreia, ceva mai leparte de butoaiile de bere, se zăreau mesele mici și rotunde cu scaunele lor. Patrone, avea ochii albaștri, iar părul blond și murdar îi ieșea de sub boneta de satin negru. Îmi amintesc că purta o vestă tricotată de lână neagră și știu precis locul, în acel arsenal de sticle, de unde scotea pe aceea plină cu sirop roșu.

Timp îndelungat vorbi împreună cu tatăl meu; în tot acest răgaz îmi sorbeam delicioasa băutură, binecuvântând pe omul care o preparase. Mărturisesc astăzi că, deși au trecut 30 de ani. I-am respectat memoria.

În ciuda celor două pățanii ale mele, mă găseam aci tot în tovărășia lui John Barleycorn; ca peste tot, de altfel, el era stăpânul, arătând tuturor o față cuceritoare. Încerca să mă atragă și pe mine în cursele lui. Barul, cu tot ce ținea de el, lăsa urme adânci în sufletul meu tânăr. Eram la vârsta când un copil își formează primele sale judecăți asupra lumii, și cabaretul îmi apărea ca un loc încântător. Nici magazinele, nici clădirile publice și niciuna dintre locuințele omenești nu-mi dăduseră voie vreodată să mă încălzesc la un colțisor de foc, sau să mă înfrupt cu bunătățile lor. Porțile lor au fost pentru mine totdeauna închise, spre deosebire de cele ale cafenelelor, care mi-au fost fără întrerupere larg deschise. Mereu și pretutindeni, pe marile drumuri sau pe căile scurte, în ulicioare sau la încrucișările pline de mișcare, am întâlnit hanuri vesele care răspândeau lumină noaptea, erau călduroase iarna și întunecoase și pline de răcoare în timpul verii. Da, nu încapă nici o îndoială, barul era un loc delicios! Ba parcă mai mult decât atât!

Când am atins vârsta de șapte ani, familia mea părăsi orașul și se mută la țară. La zece ani debutai în viață ca vânzător de ziare. Una din cauze, era că aveam nevoie de bani; a doua, voiam să mă deprind cu greutățile vieții.

Este timpul să spun că descoperisem biblioteca publică, unde mă adâncii în lectură până la totala istovire a nervilor. În fermele sărăcicioase unde locuisem nu existau cărți; printr-un adevărat miracol, mi se împrumutase patru opere minunate pe care le-am citit cu o sete nestăvilită. Prima trata despre viața lui Garfield; a doua, despre călătoriile în Africa, de Paul du Chaillu; a treia era un roman de Quida, din care lipseau ultimele patruzeci de pagini și în a patra erau povestirile Alhambrei. De Washington Irving. Pe aceasta din urmă o aveam de la o institutoare. Nu eram un copil prea precoce; contrariu lui Oliver Twist, mă simțeam incapabil să-i cer mai mult decât aveam dreptul. Când i-am înapoiat „Alhambra”, mă așteptam să-mi dea o altă carte: și cum acest lucru nu se întâmplă – aceasta, țără îndoială. Fiindcă ea nu mă credea în stare să apreciez cărțile – plânsei cu lacrimi amare pe drumul ce trei mile care despărțea școala de fermă. Așteptai nerăbdător un gest de bunăvoință din partea sa; de vreo douăzeci de ori ani fost gata s-o provoc, dar niciodată n-am. Atins gradul de îndrăzneală necesar.

Atunci apăru în viața mea orașul Oakland și, în biblioteca sa municipală, o lume imensă mi se deschise la orizont. Se găseau acolo mii de cărți tot așa de bune ca și cele patru minuni ale mele, ba unele dintre ele chiar și mai bune.

La acea epocă nu se scriau povești pentru copii și de aceea, din întâmplare, îmi căzură în mână cărți de aventuri ciudate. Îmi aduc aminte cât de impresionat am fost de titlul: „Aventurile pelerinului Pickle”, pe care îl găsii în catalog.

Completai un buletin și bibliotecarul îmi dădu întreaga colecție a lui Mollett, legată într-un volum enorm. Citii de toate, dar m-au atras mai ales istoria, aventurile și vechile călătorii pe pământ și pe mare. Citeam dimineața, după amiaza și noaptea. Citeam pretutindeni: în pat, la masă, ducându-mă sau întorcându-mă dela masă, în recreație și în timp ce camarazii mei se jucau. Nervii începură să mi se slăbească. Răspundeam tuturor: „Lăsați-mă în pace! Mă plictisiți!”.

După toate acestea, la zece ani, iată-mă pe străzi, vânzător de ziare. Nu mai aveam timp de citit; trebuia să fac prea multe: să aierg, să învăț cum să mă bat, să devin îndrăzneț, obraznic și lăudăros. Imaginația și setea mea de a cunoaște totul îmi croiră un spirit plastic.

Se înțelege de aici de ce barurile au constituit o mare atracție pentru curiozitatea mea nestăvilită. Prin câte n-am umblat! Pe atunci, după cum îmi amintesc, se găsea între cea de a Șasea și a Șaptea stradă, la răsărit de Broadway, o enormă adunătură de case care, spre stradă, aveau amenajate numeroase cârciumi croite aproape după același calapod.

Înăuntru, oamenii ridicau vocea și râdeau cu hohote, fără jenă; pretutindeni domnea o atmosferă neobișnuită, care nu se potrivea cu traiul de toate zilele, lipsit de evenimente. Viața era mereu în mișcare, câteodată chiar tragică, mai ales atunci când loviturile plouau, când sângele țâșnea și când agenți de-ai poliției năvăleau în masă pentru razii. Aceste clipe de neuitat, în care se deslănțuiau în fața mea certuri sălbatice și acțiuni îndrăsnețe ale tuturor aventurierilor de pe pământ și apă, se deosebeau în totul de orele plictisitoare când, de-a lungul străzilor, îmi depuneam ziarele la porțile caselor. În taverne, chiar îndobitociții tăvăliți pe mese sau căzuți pe podele reprezentau pentru mine un element misterios de atracție.

Barurile nu erau numai piâne de un ciudat romantism: erau chiar legale, autorizate de magistrații orașului, care le vizitau adesea. Acestea să fi fost locurile înfricoșătoare, așa cum și le închipuiau camarazii mei, care nu avuseseră, ca mine, ocazia să pătrundă în ele? Poate că erau îngrozitoare, dar aveau ceva care farmecă în același timp; aveau ceea ce un copil caută din tot sufletul să cunoască. Oare pirații, naufragiații, luptele, nu sunt și ele lucruri îngrozitoare? Cu toate acestea, care tânăr îndrăzneț ar șovăi să ia parte la asemenea aventuri?

În cafenele întâlneam reporteri, redactori, avocați, judecători, ale căror fețe și nume îmi erau cunoscute. Prezența lor constituia o aprobare socială; ei justificau fascinația pe care cafenelele o exercitau asupra mea. Eram convins că

ei toți trebuie să fi descoperit aci ceva diferit, ceva subtil, pe care eu îl simțeam și căutam să-l înțeleg. Nu știam ce ar fi putut să fie în fond, dar lucru sigur este că exista ceva, căci oamenii forfoteau aci ca albinele în jurul unui fagure. Nu aveam pe atunci nici o grijă; lumea apărea în ochii mei plină de strălucire. Cum mi-aș fi putut închipui că acești oameni veneau în localuri să-și uite oboseala și necazurile?

În acea vreme nu beam. Dela zece până la cincisprezece ani foarte rar am gustat câte un pahar de alcool; dar, în schimb, am avut mereu de-a face cu bețivi. Singurul lucru care mă oprea dela băutura, era desgustul pentru spirtoase. În viața mea m-am îndeletnicit cu meserii variate. Am spart gheață, am ridicat bilele dela jocul de popice, am curățit sălile și am măturat pajiștile unde veneau oamenii, duminica, la iarbă verde.

Josie Harper, o femeie grasă și veselă, ținea un debit la încrucișarea dintre calea Telegrafului și cea de a Treizeci și una stradă. Timp de un an întreg i-am dus jurnalul de seară, până când itinerariul meu fu schimbat pentru plaja și cartierele bogate din Oakland. La sfârșitul primei luni, Josie Harper, făcându-mi socoteala, îmi dădu și un pahar de vin. Rușinat să o refuz, îl dădui peste cap. În lunile următoare însă căutai să vin în lipsa sa și să aranjez contul cu băiatul pe care îl avea în prăvălie.

În ziua când m-am tocmit la jocul de popice, patronul, după obicei, chemă pe toți băieții care strâneau bilele, ca să-i cinstească. Unii voră bere; eu comandai limonada. Camarazii mei rânjiră, iar stăpânul mă privi cu un aer foarte curios. La jocul de popice, în timpul pauzelor, tovarășii îmi deschiseră ochii. Îi supărasem pe hangiu, căci ceea ce cerusem eu costa mult mai scump decât un pahar mi de bere; dacă țineam să mai rămân la el, trebuia să fac la fel ca dânsii. Apoi, berea era hrănitore și-mi dădea forțe noi pentru muncă. Băutura mea ușoară, dimpotrivă, nu conținea nimic substanțial.

După această pățanie, când nu mă puteam sustrage, beam bere, dar mă întrebam mereu ce găsesc oamenii așa de bun în ea. Mi s-a părut totdeauna că nu sunt croit ca toți ceilalți.

Să fiu sincer, ceea ce preferam mult de tot, pe acea vreme, era zahărul sub formă de candel. Cu cinci cenți îmi puteam cumpăra cinci din acele bucăți groase, numite de noi „ghiulele de tun”, pe care le savuram cu o încetineală delicioasă. Mă aranjam în așa fel, încât țineam în gură o acadea de felul acesta timp de o oră întregă.

Cunoșteam un Mexican care, cu cinci cenți, vindea o bucată mare de zahăr ars. Îmi trebuia exact un sfert de zi, ca să o pot mânca toată. De câte ori nu mi s-a întâmplat să nu mănânc altceva decât o bucățică de acadea! La drept vorbind însă, o găseam mai hrănitore decât berea!

CAPITOLUL VI.

Scotty și vânătorul de balene.

În curând veni un timp când începui a doua serie de abuzuri în tovărășia lui John Barleycorn.

La vârsta de paisprezece ani, având capul plin de povestiri vechi de călătorie, cu sufletul încărcat de dorul insulelor tropicale și al ținuturilor îndepărtate, îmi petrecui timpul liber cutreierând golful San Francisco și estuarul Oakland, pe o barcă ușoară.

Voiam să mă fac marinar, să mă eliberez de monotonia și slugărniciile vieții. Eram în plină adolescență, cu spiritul înfierbântat de romane și de dorința de aventuri, visând să duc o viață plină de primejdii într-o lume sălbatecă.

Într-o zi, în timp ce ridicam pânza corăbiei mele, făcui cunoștință cu Scotty. Era un tânăr voinic de șaptesprezece ani; venea dintr-un port australian, unde dezertase, după cum îmi spunea el, de pe un vas englez pe care fusese elev marinar. Se înapoiasse la San Francisco pe o corabie și căuta în prezent să se angajeze pe bordul unei baleniere.

De cealaltă parte a estuarului, era ancorat șlepu „Idler”. Supraveghetorul, un pescar, avea intenția să se imbarce pentru următoarea sa călătorie pe baleniera „Bonanza”. Scotty mă întrebă dacă vreau să-l conduc cu mica mea corabie la acel om.

Dacă vreau! Dar nu auzisem eu oare fel de fel de legende, mai mult sau mai puțin adevărate, despre vasul „Icier” acel șlep enorm care venea din insulele Sadwicb, unde făcuse tot timpul contrabandă de opium? Și apoi, mi se dădea prilejul să mă apropii de pescarul care îl avea în grijă! De câte ori: văzându-l, nu i-am pismuit libertatea! Nimic nu-l obliga să pună piciorul pe pământ: dormea în toate nopțile pe bord, în timp ce eu trebuia să mă întorc seara în oraș. Acest pescar (nimeni nu mă informase asupra calității sale) n-avea decât nouăsprezece ani, dar era în ochii mei o personalitate prea ridicată pentru a îndrăzni să intru în vorbă cu el, atunci când, la o distanță respectoasă, vâsleam iR. Jurul vasului său.

Dacă mă învoiam să duc pe Scotty, marinarul dezertor, în vizită la pescarul de pe „Idler”, corabie care făcea contrabandă de opium? Dar mai încăpea oare vreo îndoială în această chestiune?

La chemarea noastră, pescarul apăru pe punte și ne invită pe bord. Mă sili să fac pe marinarul și pe omul matur: îmi depărtai barca de corabia pe care o abordam, pentru a nu-i vătăma vopseaua albă, și o lăsa să plutească în voie, legată de odgonul său, pe care am avut grijă să-l înnod de două ori.

Coborâram fără a ne opri pe punte; vedeam pentru prima dată interiorul unui vas. Veșmintele atârinate pe pereți miroseau a mucegai. Dar ce mă interesa acest fapt? Eram bucuros să contemp lu acolo tot echipamentul marinarilor: haine de piele căptușite cu catifea la coate, paltoane din stofă albastră, cisme de cauciuc, pălării și surtucuri din pânză impermeabilă.

Paturile strâmte, mesele pliante și sertarele așezate acolo unde nici nu te gândeai, arătau cât de prețios era spațiul, oricât ar fi fost de mic. Remarcai axiometrul cărnei, lămpile marinărești în cadranele lor, hărțile cu marginea albastră, îndoite neglijent și trântite într-un colț, semnalele în ordinea alfabetică, precum și un compas de marină, care susținea un calendar.

În sfârșit, simțeam și eu că trăiesc, mă găseam pentru prima oară pe un vas, și încă pe un vas de contrabandă, unde eram tratat camaraderește de un pescar adevărat și de un dezertor din marina engleză.

Primul lucru pe care îl făcură pescarul de nouăsprezece ani și Scotty, marinarul de șaptesprezece ani, pentru a dovedi că sunt bărbați, fu să se poarte întocmai ca aceștia. Pescarul susținu dela început că trebuie neapărat să luăm ceva, iar Scotty își răscoli buzunarele după piese de argint și nichel. Pe o mică barcă proprie, gazda noastră se îndepărtă ducând cu sine o sticlă mare, roz, pentru a o umple în cine știe ce local suspect, din împrejurimi, căci nu existau în apropiere debite autorizate. Când se înapoie, ne instalarăm la o masă și turnarăm basamacul desgustător, în cupe. Puteam oare să fiu mai puțin rezistent și mai puțin viteaz decât pescarul sau decât marinarul?

Se vedea bine că ei erau oameni și felul lor de a bea era o dovadă sigură de bărbăție. Băui deci cu ei, deși lichidul grețos nu putea fi comparat nici cu acadellele de zahăr ars și nici cu delicioasele „ghiulele de tun”. La fiecare înghițitură, mă cutremuram, dar alungam orice desgust, întocmai cum credeam că fac oamenii mari.

Sticla fu umplută și golită de mai multe ori în acea după amiază. Contribuii și eu cu douăzeci de franci, pe care îi pusei! A bătaie cu gestul renunțării depline, regrerăr. A însă, în fond, marea cantitate de zaharicale ce-aș fi putut-o cumpăra cu o asemenea sumă de bani.

Alcoolul mi se urcă la cap. Scotty și pescarul se lăudau că în viața lor marinărească au ținut adesea piept alizeelor; vorbeau apoi de furtunile capului Horn, de „pamperos” din largul golfului La Plata, de brizele care aduceau rămășițe de corăbii, de uraganele din Pacificul de Nord și de baleniarele sfărâmate de ghețurile arctice.

Imposibil să navighezi pe această apă înghețată, mi se destăinui pescarul. Într-un minut, ești parcă rupt în două și te duci la fund. Când o balenă îți scufundă vasul, singurul lucru pe care îl poți face este să te așezi pe pânțele de-a-lungul unei vâsle, așa ca să poți pluti când te răzbește frigul.

Fără nici o îndoială, îi răspunsei eu, mulțumindu-i din cap cu un aer plin de siguranță pentru atenția ce mi-o da, voi vâna și eu balene și-mi voi vedea barca strivită în Oceanul înghețat.

De altfel, înregistrai această indicație ca pe un sfat prețios, plasându-l cu grijă în memorie, unde a rămas până în ziua de astăzi.

La început, nu îndrăsneam să scot aproape nici un cuvânt; aceasta însă, numai la început. Dumnezeu mare! Nu aveam decât paisprezece ani și în viața mea scurtă nu mă aventurasem încă pe ocean. Mă mulțumeam, de aceea, să-i ascult pe cei doi lupi de mare și să-mi arăt bărbăția ridicând brațul repede și voinicește, odată cu ei, spre a sorbi băutura, cupă după cupă.

Alcoolul începu însă să-și facă efectul asupra mea. Cuvintele celor doi tovarăși umpleau cabina strimță a vasului și trecând prin creierul meu, se prefăceau în răbufniri de vânturi vijelioase. În imaginație, trăiam anii viitorului și mă lăsam legănat de vaiurile aventurii într-o lume sălbatică dar încântătoare.

Devenirăm limbuți; între noi nu mai existau constrângeri sau rezerve. S-ar fi zis că ne cunoșteam de când lumea și ne uram solemn să călătorim în viitor numai împreună. Pescarul ne povesti nenumăratele sale mizerii și aventuri. Scotty izbucni în lacrimi amare, atunci când ne vorbi despre mama sa.

— Este o doamnă din lumea bună, stăruie el, de viță nobilă, care din pricina loviturilor soartei, nu a mai putut plăti soma cerută de armatori, pentru mine...

Tânărul marinar ne spuse apoi că visul mamei sale era să se sacrifice pentru a tace din el un ofițer al marinei comerciale și un adevărat nobil. A suferit mult când a aflat de dezertarea lui în Australia și de faptul că își reluase serviciul ca simplu marinar. Scotty ne dovedi toate acestea printr-o scrisoare pe care o scoase din buzunar; era ultima de la mama sa și se desprindea din ea tristețe și plâns, care se măriră când el ne-o citi cu voce tare.

Pescarul și cu mine unirăm lacrimile noastre cu ale sale și jurarăm toți trei să ne imbarcăm pe baleniera „Bonanza”, să câștigăm bani mulți, și tot împreună să facem un pelerinaj la Edimburg, pentru a depune tezaurul nostru la picioarele venerabilei doamne.

Pe măsură ce John Barleycorn se strecura în capul meu încălzindu-l, orice constrângere și orice modestie se evaporă. Devenisem îrate de cruce cu acest domn, și ca un al doilea „eu”, el îmi inspiră cuvintele care-mi ieșeau de pe buze. Ridicai atunci vocea să se vadă că și eu eram om și aventurier. Mă laudai, cu multă bogăție de amănunte, că am trecut golful San Francisco cu luntrea mea ușoară, pe o furtună îngrozitoare, de s-au minunat și marinarii de pe vasul de pază. Mai mult încă: eu – sau mai bine zis John Barleycorn, căci acum eram unul și-același – îi spuneam lui Scotty că putea fi un marinar încercat, care cunoaște cele mai mici secrete ale marilor vapoare, dar când ar fi vorba de manevrarea unui vas mic, mă însărcinam să-l întrec fără nici o greutate.

Lucru curios: afirmațiile și lăudăroșeniile mele păreau sincere. În stare normală, n-aș fi îndrăznit niciodată să-i arăt lui Scotty disprețul pe care mi-l inspira ignoranța sa în ceea ce privește micile șlepuri. John Barleycorn face însă în așa fel, încât dezleagă limba și desvăluie gândurile noastre cele mai tainice.

Scotty sau John Barleycorn, sau amândoi, natural că se arătară foarte insultați de observațiile mele. Acest fapt nu mă îndemna însă să cobor tonul; eram doar în stare să-mi dau importanță chiar față de un marinar dezertor de șaptesprezece ani. În curând, el și cu mine, devenirăm ca și doi cocoși tineri, gata de încăierare. Din fericire, pescarul turnă din nou un rând în pahare, spre a ne face să uităm cearta noastră.

Ne împăcarăm pe câmpul de bătălie și prinși de după gât, schimbam priviri prietenoase întocmai ca Black Matt și Tom Morrissey, pe care mi se părea că-i revăd în bucătăria din San Mateo. Această amintire îmi plăcu, era doar o dovadă că devenisem și eu adevărat om, în ciuda celor paisprezece ani ai mei. Un om sprinten și fără teamă, întocmai ca uriașii aceia doi care se certaseră și

apoi se împăcaseră atunci, demult, în acea duminică de altădată, a cărei amintire îmi rămăsese vie în minte.

La un moment dat, am intrat în faza lirică a beției; îmi amestecai vocea cu a celorlalți doi, în frânturi de romane și cântece marinărești. Acolo, în cabina lui „Idler”, auzii pentru prima oară renumitele cântece ale navigatorilor, care se evocă mai ales la chef: „Blow the man down”, „Flying Cloud”. „Whisky”, „Johnny whisky”, și altele. Era minunat! Începui să cunosc sensul adevărat al vieții; uitasem de banalitatea traiului zilnic, de estuarul Oakland, de vânzarea obositoare a ziarelor prin porturi, de adunatul bilelor de popice. Intr-un cuvânt, uitasem de tot.

Lumea întregă era a mea, cutreieram toate porturile, iar John Barleycorn, jucându-se cu imaginația mea, îmi permitea să întrezăresc în roz viața aventuroasă la care aspiram.

Nu mai eram tipuri obișnuite, ci trei zei tineri, amețiți, cu o înțelepciune de necrezut, cu o fantezie scânteietoare și cu o putere nemărginită! Ah! Afirm și astăzi, după atâția ani: dacă John Barleycorn ar putea să ne țină mereu în aceeași stare, n-ar fi fost socotit niciodată un zeu întunecat. Din păcate însă, totul se plătește aci pe pământ, după o lege aspră. Orice forță este urmată de slăbiciune; orice înălțare, de o cădere. Fiecărei clipe amăgitoare, petrecute în tovărășia zeilor, îi corespunde o alta, în care te bălăcești ca broaștele în noroi; și dacă, printr-o sfortare, ajungi să trăiești zile și săptămâni întregi astfel de clipe de nebunie măreață, trebuie, în mod fatal, să le răscumperi printr-o viață scurtă sau printr-o totală uzură.

Intensitatea și durata sunt dușmani tot atât de vechi ca focul și apa. Ei se distrug reciproc și nu pot exista împreună. John Barleycorn, oricât de puternic vrăjitor ar fi el, rămâne sclavul chimiei organice, întocmai ca și muritorii. Noi plătim pentru fiecare oboseală impusă nervilor noștri, iar John Barleycorn nu poate să intervină pentru a înlătura această scadență dreaptă; este în stare să ne ducă pe culmi, dar nu ne poate menține acolo. De ar îi altfel, am deveni cu toții credincioșii lui. Din păcate, nu există niciunul care să nu îi plătit scump nebunele sarabande dansate în sunetele flautului său.

Copilul de paisprezece ani. Care eram eu atunci, așezat în cabina vasului „Idler”, între pescar și marinar, ignora toată această înțelepciune cucerită abia după ce mi-a fost dată lovitura cea mai grea. Nările îmi palpatau la mirosul muced al veșmintelor de marinar și cântam în cor cu ceilalți: „O corabie coboară fluviul – înainte, băieți, înainte!”.

Plângeam, vorbeam și strigam în același timp întocmai ca bocitoarele. Aveam o constituție minunată, un stomac capabil să digere chiar fierărie veche și nu-mi pierdusem de tot capul când Scotty începu să dea semne de oboseală în această cursă de Marathonal paharelor. Vorbele sale deveniră fără șir; căuta cuvintele fără a le găsi însă, și nu era în stare să articuleze ceea ce îi venea pe buze. Conștiința începu să i se întunece; ochii își pierdură strălucirea, căpătând o expresie stupidă ce rivaliza cu încercările sale de a vorbi. Corpul îi era tot așa de copleșit ca și judecata; căci nu se mai putea ține drept decât

printr-o sforțare de voință. Creierul, șovăitor, nu mai era în stare să comande mușchilor săi. Coordonarea mișcărilor sale se deranjă cu totul. Încercă să mai bea, dar paharul îi scăpă din mâna slăbănoagă. Atunci îl văzui, spre marea mea mirare, cum începu să plângă amar și cum se rostogoli apoi într-un pat unde adormi îndată cu sforăituri.

Gazda și cu mine continuarăm să bem, privind cu rânjete de „ființe superioare”, pe Scotty întins înaintea noastră.

Ultima sticlă fu golită de noi în sforăitul celui învins. Pe urmă, veni rândul pescarului să se târască în culcușul său, așa încât rămăsei singur pe câmpul de bătaie.

Eram foarte mândru, și John Barleycorn, de asemenea. Puteam să suport băutura, deci eram un om. Îmbătasem doi, pahar după pahar, până la o totală îndobitocire; eu însă, mă țineam drept pe picioare și mă dusei pe punte spre a da aer plămânilor mei în flăcări. N această orgie de pe „Idler”, îmi dădui seama cât poate suporta stomacul și corpul meu; o mică descoperire care urma să constituie o mândrie în anii de mai târziu, dar pe care, la sfârșitul contului, am socotit-o o mare pacoste. Om fericit este acela care se îmbată dela primele pahare de băutură; sărman nenorocit, demn de plâns, este acel care poate înghiți multe pahare, fără a da nici cel mai mic semn de beție, și care trebuie să bea cantități enorme pentru a primi lovitura de grație.

Soarele dispăruse când pusei piciorul pe punte. Erau destule paturi jos și nimeni nu mă obliga să mă întorc la mine. Țineam însă neapărat să arăt cât sunt de tare.

Vasul meu era ancorat în urmă. Refluxul, la intrarea în canal, întâlnea o briză marină cu o vitesă de peste șaptezeci de kilometri pe oră. Puteam vedea enormele valuri spumegânde și după ele ghiceam vitesa și direcția curentului.

Înălțai pânza și pornii în larg, luându-mi locul la cârmă, cu funia în mână; pe urmă manevrai să trec canalul. Spuma începu să se învârtească în jurul meu. Mă simțeam în culmea exaltării. Dând drumul la pânze, cântam „Bun e whiskey”, cât puteam de tare. Nu mai semănăm de loc cu băiatul de paisprezece ani, care ducea o viață fără rost, într-un oraș mort, numit Oakland. Eram un om, un zeu, și elementele naturii mi se închinau, în timp ce eu dispuneam de ele după bunul meu plac.

Era reflux. O distanță de mai puțin de o sută de metri despărțea vasul de debarcader. Strânsei cârma și pornii spre apa noroiasă de lângă țârm. Cu pânzele coborâte, așa cum făcusem de atâtea ori în timpul refluxului, începui să conduc luntrea cu vâslele prin spate. În acea clipă, se rupse însă echilibrul dintre mușchii și creierul meu. Căzui jos și atunci, pentru prima dată în viața mea, în timp ce luptam să mă ridic în picioare, acoperit de noroi și cu sângele curgând de-a-lungul brațelor sgâriate într-un țărnuș încrustat cu scoici, îmi dădui seama că eram beat. Ce importanță aveau însă toate acestea când, de cealaltă parte a canalului, doi marinari solizi zăceau iară cunoștință, îmbătați de mine? Eram un om! Mă țineam bine încă pe picioare, chiar dacă le aveam acoperite de noroi până la genunchi. Respinsei cu dispreț ideea de a mă sui

înapoi în barcă. Bălăcii așa dar prin noroi, împingând luntrea și uimind lumea prin imnul bărbăției mele, pe care îl cântam cât mă ținea gura.

Trebuia să plătesc însă scump această nebunie. Rămăsei două zile bolnav în pat, îngrozitor de bolnav, cu amândouă brațele infectate de sgârieturile scoicilor. Mă dureau așa de rău, încât o săptămână întreagă nu m-am putut folosi de ele, simțind un adevărat chin când mă îmbrăcam.

M-am jurat să nu mai fac niciodată o asemenea prostie. Prețul pe care îl plătisem era peste măsură de mare; cu toate acestea, nu încercasem nici un desgust de ordin moral. Revolta mea era pur fizică. Clipele de exaltare pe care le gustasem, nu compensau întru nimic aceste ore de mizerie și suferință.

Când mă întorsei la corabia mea, evitai vasul „Idler”; făcui însă recunoașteri de cealaltă parte a canalului, dar Scotty dispăruse. Pescarul se găsea tot pe locul unde îl lăsasem cu vasul său și aveam grijă să-l ocolesc. Odată, când se coborî pe chei, m-am ascuns într-un hangar, ca să nu mă vadă. Îmi era teamă să nu-mi dea iar să beau; cine știe dacă nu avea iar o sticlă de whiskey în buzunar...!

Și totuși – aci intră în joc vrăjitoria lui John Barleycorn – beția de pe vasul „Idler” a rămas o zi însemnată cu roșu în existența mea monotonă. A fost o întâmplare de neuitat. N-am decît să mă las dus de vis și toate amănuntele îmi revin în minte fără nici o efortare. Intre altele, de atunci am început să-mi dau seama de resorturile tainice care determină acțiunile omenești. Îl văzusem pe Scotty vărsând lacrimi amare când se gândea la lipsa lui de demnitate și la situația jalnică în care se afla mama sa, doamna din Edimburg. Vânătorul de balene îmi incredințase lucruri teribile asupra propriei sale persoane. Întrevăzusem, în linii mari, realitățile seducătoare și pasionante ale unei lumi ce mă depășea, dar pentru care mă simțeam tot atât de apt ca și cei doi tineri cu care mă îmbătaseam. Puteam să citesc în sufletul oamenilor; pătrunsesem chiar în sufletul meu și descoperisem forțe și posibilități nebănuite.

Da, acea zi le întuneca pe toate celelalte; astăzi încă, păstrează același relief în ochii mei, iar amintirea ei mi-a rămas adânc săpată în minte. Astfel de experiențe erau însă prea riscante. Refuzai să continui jocul și revenii la „ghiulele de tun” și la acadelele mele de candel.

Descoperii astfel că toată constituția corpului meu sănătos și normal se revolta împotriva alcoolului care nu i se potrivea. Cu toate acestea, prilejurile aveau să mă împingă de fiecare dată, tot mai des, spre John Barleycorn, până ce, după mulți ani, urma să încep să-l caut prin toate locurile frecventate de ceilalți sclavi ai lui. Da, viitorul mi-a dovedit că îl voi căuta și-l voi saluta cu bucurie, ca pe un prieten și binefăcător, dar în același timp, îl voi urî din tot sufletul. Ah, ce prieten curios este acest John Barleycorn!

CAPITOLUL VII.

Regina hoților de stridii.

La vârsta de cincisprezece ani, iucram ore întregi într-o fabrică de conserve. Una peste alta, cele mai scurte zile de lucru ale mele erau cam de zece ore. Dacă la aceste zece ore de muncă efectivă, în fața unei mașini, se

adaogă ora dejunului, timpul necesar pentru a ajunge la uzină și a mă înapoia acasă, apoi timpul pierdut pentru a mă spăla, îmbrăca și mânca, precum și acela necesar spre a lua masa de seară, a mă desbrăca și culca, din cele douăzeci și patru de ore ale zilei, nu mai rămâneau decât nouă ore de dormit, foarte necesare unui tânăr sănătos ca mine.

Din aceste nouă ore, îndată ce eram în pat și înainte ca ochii să mi se închidă de somn, mă aranjam în așa fel ca să fur timpului meu liber câteva clipe și să le consacru cititului.

Adesea însă, nu părăseam uzina înainte de miezul nopții. Munceam din greu optsprezece până la douăzeci de ore, fără pauze. Ba odată am rămas la mașina mea treizeci și șase de ore în șir. Treceau săptămâni întregi în care nu mi părăseam lucrul înainte de ora unsprezece; în acele zile mă culcam după miezul nopții, iar la ora cinci și jumătate eram sculat, pentru a mă îmbrăca și mânca în fugă, așa ca să pot fi la postul meu când sirena suna ora șapte. În asemenea cazuri, nu puteam să rup nici măcar o clipă pentru cărțile mele dragi.

Este locul poate să mă întrebați ce rol avea să joace John Barleycorn în această muncă sdrobitoare, plină de stoicism, a unui tinerel care abia împlinise cincisprezece ani? Din păcate, juca un mare rol și vă voi demonstra aceasta. Adesea mă întrebam dacă scopul vieții este să ne prefacă pe unii dintre noi în animale de povară. Nici un cal, în orașu! Oakland, nu se obosea atât cât mine. Dacă aceasta era viața, apoi nu mă ispitea de fel.

Îmi aminteam de micul meu vas ancorat la țarm; fundul lui trebuie că era acum încrustat de scoici. Mă gândeam apoi la vântul care străbătea în toate zilele golful, la răsăritul și apusul soarelui, pe care nu aveam cum să le mai văd; la aerul curat ce-mi pătrundea în nări, ia apa sărată pe care o simțeam când mă aplecam peste punte... Într-un cuvânt, evocam tot farmecul, toate minunile unei lumi, azi neîngăduită mie.

N-aveam decât un singur mijloc pentru a scăpa de această meserie istovitoare: să plec departe, pe apă, să caut să-mi câștig altfel pâinea. Viața de marinar ducea însă în mod inevitabil spre John Barleycorn. Puțin îmi păsa însă de aceasta! Îmi dau seama că mi-a trebuit destul curaj pentru a nu mă lăsa înhățat din nou de traiul mizerabil pe care îl duceam la fabrică.

Voiam să mă las răpit de vânturile aventurii. Ori, ele suflau spre bărcile de pirați, înșiruite dela un capăt la celălalt al golfului San Francisco, spre mormanele de stridii sau spre târgui matinal ce se făcea de-a-lungul cheiului, unde vânzătorii ambulănți și hotelierii veneau să cumpere produse de pescărie.

Orice pătrundere în parcurile de stridii era socotită drept trădare și se pedepsea cu închisoarea. Pe atunci nu mă temeam însă de închisoare.

Pe de altă parte, tinerețea mea plină de avânt asculta șoaptele închipuirii, care este chemarea spre aventură. Împărtășii năzuințele mele mamei Jeanny, bătrâna negresă care mă alăptase. Era mai bine situată decât părinții mei, căci câștiga bani frumoși îngrijind de bolnavi. O întrebai dacă primește să-și deslege

ciorapul de bani pentru „sugaciul său cel alb”. Dacă primește? Mai mult, tot ce avea era al meu!

Odată asigurat din această parte, pornii în căutarea lui Frank, poreclit „francezul”, un hoț de stridii, despre care se vorbea că este pe

SFÂRȘIT

1 Celebrul igienist american, cu mulți adepți, care recomanda perfecta mestecare a alimentelor.